A°. 1802. N°. 61

BINNEN- LANDSCHE

BATAAFSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 20 MEY.

BATAAFSCHE REPUBLYK.

DE HAGE *den* 19 *Mey.* Behalven de plegtige viering door de geheele Republyk van den te *Amiens* gesllooten Vreede, (*zie de Proclamatie hier onder, Artykel Staats-Bewind.*) zullen 'er ter dier geleegenheid in deeze Residentie een groot Vuurwerk in het Veld bezyden de Maliebaan, benevens Illuminatien op den Vyverberg en in het Voorhout, van wegen het Gouvernement, behalven particuliere Illuminatien van Societeiten enz. plaats hebben; zullen le ook de Hotels van de *Fransche* en *Spaansche* Legatien worden verlicht.

STAATS-BEWIND.

DE HAGE *den* 19 *Mey.* Op den 14. deezer is by het Bewind geärresteerd de navolgende

PROCLAMATIE.

BATAVEN!

Bloedige Volkstwisten hadden lange de menschheid doen zugten, hadden aan veele oorden verwoestingen, verarming en allesoortige rampen, haare onzalige gevolgen, doen ontstaan.

Ook de *Bataafsche* Republyk was, ondanks het zagtaardig caracter van haar bestuur en haare ingezetenen, door den drang der omstandigheden te wapen geroepen, en bevond zig, zedert zeven agtereenvolgde jaaren, in een staat van openbaaren oorlog met het nabuurig Ryk van *Groot-Brittannien*; een staat, zo vreemd van haare gezindheid, als nadeelig voor haare Commercie en strydig met haar bestendig gedrag.

Alles haakte naar Vreede.

Zo dra de beraagen en betrekkingen van dit Gemeenebest hebben toegelaaten, tot herkryging van denzelven werkzaam te zyn, is deswegens alles aangewend, dat Eer, Voorzichtigheid en Staatkunde, hier toe aan de hand kunnen geeven.

De uitslag heeft deeze pogingen, en met dezelven den betoonden moed der *Bataven*, bekroond, door het Tractaat, op den 27. Maart jongstleden, te *Amiens*, zo door deeze, als door de *Fransche* Republyk, en door het Ryk van *Spanjen*, met zyne *Groot-Brittannische* Majesteit gesloten, en waar van de Ratificatien door alle de belanghebbende Mogendheden zyn uitgewisseld, het welk den Vreede en de goede verstandhouding tusschen wederzydsche Staaten heeft hersteld.

Daar Ul. dit ter kennis wordt gebragt, kunt gy U verheugen in het gegrond en streelend uitzigt, dat, onder den Goddelyken zegen, ongestoorde bezittingen, een onbelemmerde Handel, en verdere weder geöpende bronnen van bestaan, ras voor Ul. het geledene vergoeden, en eene te lange gestremde welvaart op nieuw, als voorheenen, doen vloeyen zal.

Hier aan, intusschen, beantwoordt de verplichting, van alle vyandelyke geneigdheid jegens *Britsche* ingezeetenen te laaten vaaren, en tegen opregte welwillendheid te verwisselen, en van stiptelyk, met de meeste naauwgezetheid, in acht te neemen den inhoud van het gesloten Tractaat, en van elk byzonder Artykel van hetzelve; het welk, dien volgens, aan allen dien het aangaat, by deezen, wel ernstig wordt gelast en bevolen, niet interdeerlie van zig ietwes, daar tegen aangaande, of den herstelden Vreede eenigzins kunnende stooren, op eenige wyze te verdo...ven

En ten einde deeze heuglyke gebeurtenis op eene gepaste wyze, en overeenkomstig de gevoelens, welke zy behoort te verwekken, zou kunnen worden gevierd, heeft het Staats Bewind goedgevonden:

1. Dat op Woensdag, zullende zyn den 2. Juny aanstaande, door alle Godsdienstige Gezindheden der *Bataafsche* Republyk, des voormiddags van *tien* tot *elf* uuren, zal worden gehouden een plechtig Dank Uur, ten einde alle ingezeetenen gelyktydig het weldadig Opperwezen eerbiedigen dank zeggen voor het herstel van den algemeenen Vreede, zynen zegen daar over af smeeken, en zyne Vaderlyke zorgen voor de welvaart van het Gemeenebest inroepen;

2. Dat wyders, op den avond van dien zelfden dag, in elke Stad, eenig publyk of plaatselyk Gebouw naar gelang der omstandigheden zal worden geillumineerd;

3. Dat, mede op dien dag, in alle Gemeenten daar zulks kan geschieden, de klokken zullen worden bespeeld of geluid, en de Vlaggen van de Torens of andere publyke Gebouwen uitgestoken: en

4. Dat in alle Garnisoensplaatsen zal worden gehouden eene groote Parade, mitsgaders overal, daar zulks voegzaam geschieden kan, driemaalen, en wel des morgens ten *agt*, des middags ten *twaalf*, en des namiddags ten *vier* uuren, zal worden gedaan een Salvo, telkens van een-en-twintig schoten.

Het Staats-Bewind gelast, dat deeze zal worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks behoort; met speciaalen last aan alle Collegien van Bestuur, en dien het verder aangaat, om te zorgen, dat aan den inhoud deezes allezins stiptelyk en orderlyk worde voldaan.

In den Haag, den 14. Mey 1802.

(*geparapheerd*) SAMUEL VAN HOOGSTRAATEN, vt.
(*Onderstond*) Ter Ordonnantie van hetzelve.
(*was geteekend*) S. DASSEVAEL, *l. s.*

WETGEEVEND LIGHAAM.

Zitting van Dingsdag den 18. *Mey.*

Is geleezen eene Missive van 't Staats-Bewind, houdende kennisgeeving, dat by hetzelve Bewind waren ingekoomen, de te *Parys* uitgewisselde ratificatien, van het te *Amiens* op den 27. Maart l. l. geslooten Vreedes-Tractaat: — aangenoomen voor notificatie.

Zitting van Woensdag den 19. *Mey.*

Is geleezen eene Missive van het Staats-Bewind, daarby terug verzoekende den door hetzelve gedaanen Voordragt, nopens het verleenen van politike Pensioenen: — en zal, ingevolge dit verzoek, gemelde voordragt worden terug gezonden.

Eene van hetzelfde Bewind, daar nevens, ten fine van approbatie inzendende de Instructie voor den eersten en tweeden Secretaris der Nationaale Rekenkamer: — gesteld in handen der Commissie, te vooren ter examinatie der Instructie voor de leden der Nationaale Rekenkamer benoemd.

Van Linden van den Heuvel doet rapport op den, in handen eener personeele Commissie gestelden voordraat van 't Staats-Bewind, tendeerende tot de invoering van gelyke Maaten en Gewigten door de geheele *Bataafsche* Republyk; zynde de Commissie van advis, dat gemelde Voordragt behoorde te worden aangenoomen: — en wordt conform geconcludeerd.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden tot Vrydag op den middag.

, Het DEPARTEMENT VAN KOOPHANDEL EN ZEEVAART, uit DEN RAAD DER ASIATISCHE BEZITTINGEN EN ETABLISSEMENTEN, residеerende te AMSTERDAM, adverteert, dat hetzelve, op den 1. en 4. Juny 1802., des voormiddags, tusschen 10 en 12. uuren, zal veceeren tot het ontfangen der Billetten van inschryving, om voor rekening van Particulieren, naar de *Kaap* en *Batavia* te verzenden, eenige lasten diverse Goederen en Koopmanschappen, met het particulier ingehuurd Schip, *de jonge Hendrik*; ingevolge de Conditien en Inteeken-Billetten, te bekomen aan het Comptoir van den Equipagiemeester, op de Werf te *Amsterdam*, en ten Commercie-Comptoire van den Raad, op het Residentiehuis.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NOORD-AMERICA.

De berigten, die, men in de havens onzer Staaten van de *Fransche* Expeditie op *St. Domingo* ontfangt, blyven aanmerkelyk verschillen van de hoop, tot welke de officieele narigten der bevelhebbers dier natie aanleiding gegeeven hadden. Volgens de by ons ontfangene tydingen, zou de *Fransche* armée zodaanig door ziekte verzwakt zyn, dat zy buiten staat is, om eenige offensive operatiën voort te zetten; terwyl de zwarten daarentegen in die zelfde maate sterker en stouter worden. *La Necessité*, een *Fransch* Fregat, 't welk de Admiraal *Villaret* naar *Philadelphia* gezonden heeft, om aldaar levensmiddelen in te nemen, kwam in die haven den 23. Maart aan; deszelfs Kapitein verhaalt, dat, na de in bezitneming van de Zee-steden geene kryssverrigtingen van belang op *St. Domingo* zyn voorgevallen: de Zoons van *Toussaint* waren by de *Fransche* armée teruggekeerd, zonder eene bevrediging te hebben kunnen be werken; maar men dagt, dat zy andermaal tot hunnen vader zouden gezonden worden, om hunne pogingen te hernieuwen. — In *Amerika* wil het *Fransche* Gouvernement eene leening van zes millioenen Dollars doen; men twyffelde echter of die leening wel zo gemaklyk vol zou komen. Een der *Americaansche* nieuwspapieren, van dezelve spreekende, merkt aan, dat de fondsen in de Vereenigde Staaten te zeer vetagterd waren, dan dat zulk eene leening kon gelukken; dat *America*, door het eindigen van eenen oorlog, waarin het niet gedeeld, of liever niet heeft schynen te deelen, meer in haaren Koophandel geleeden, en meer banqueroeten gehad had, dan eene der oorlogende Mogendheden. By het afbranden van *Kaap François* alleen is voor 800,000 £ *Americaansch* Eigendom een prooi der vlammen geworden.

DUITSCHLAND.

Eindelyk schynen de *Wurtenburgsche* verschillen ten minsten het deel, het welk *Frankryk* in dezelven genoomen heeft tot genoegen der wederzydsche partyen vereffend. Den 4. Mey kwam op het Hertoglyk Slot *Ludwigsburg* een Courier aan, door den Heer *Normann* van *Parys* afgezonden. Op het inzien zyner medegebragte depeches, vertrok de Staatsminister, Graaf van *Winzingerode*, oogenblikkelyk naar *Stutgard*, en beleidde aldaar terstond eenen geheime Raadsvergadering, na het houden van welke, het algemeen, en ook hoogstwaarschynlyk, of schoon nog niet officieel bevestigd gerugt zig verspreidde, dat een Vreedes-Tractaat met de *Fransche* Republyk geslooten zy, van hetwelk het Tractaat van 7. Augusty 1796., beneevens sommige der geheime artykelen, den grondslag uitmaaken. De grootste vreugde heerscht by het Hof, en de uiterste verbaazing by de Landstenden, aan welke dit narigt, naar men verneemt, door den Geheimraad van *Mandelslohe* is medegedeeld.

Een aanmerkelyke verandering, of verschikking, heeft onlangs onder de Gezanten van het *Pruisisch* Hof plaats gehad. De Minister dier Mogendheid te *Weenen*, Graaf van *Keller*, heeft zyne verzogte terugroeping verworven, en de *Pruisische* Gezant te *Dresden*, de Heer *van Brochhausen*, is tot deszelfs opvolger bestemd, en zal op zyne beurt, door den Heer *van Gueltilin*

(*Het vervolg op de kant van deezeblade.*)

vervangen worden. De Minister te *Parys*, Marquis van *Lucchesini*, is insgelyks van daar terug geroepen, en gaat, als gelastigde van zyn Hof, naar *Londen*, terwyl hy in *Frankryk*, door den geweezen Gezant te *Londen*, Baron *van Jacobi Klöst*, opgevolgd staat te worden.

HELVETISCHE REPUBLYK.

Het ongelukkig Canton *Leman* blyft nog altoos het tooneel der wanorden, voortgesprooten uit de afschaffing der landheeden, die in hunne eenvoudigheid vermeenden, dat de aanneeming en afkondiging van grondbeginselen, ook recht gaf op derzelver toepassing en uitvoering. Deeze onlusten namen eenen aanvang in den nagt van den 30 April tot den 1. Mey, wanneer omtrent 500. gewapende boeren zig in het dorp *Prilly*, een quartier uurs van *Lausanne*, verzaamelden, met oogmerk, om den volgenden morgen, met het aanbreeken van den dag, binnen die stad te dringen, in welke zy hoopten dat eene andere landlieden, welken eene kermis, die aldaar plaats moest hebben, derwaarts lokken zou, ondersteund te zullen worden; hun ontwerp was vervolgens alle archiven van het Canton te verstanden, den Prefect en andere Ampteraaren als Gyzelaars mede te voeren, en daarnaa... met de vernieling van alle papieren, tot de heerlyke rechten betreklyk, voort te gaan, geholpen door andere gewapende benden, die van alle oorden des Cantons zig met hen moesten vereenigen. Een enkel misverstand deed dit anders wel beraamd ontwerp mislukken. De voornaamste hoofden van den opstand, en met hun een aanzienlyk aantal hunner medestanders, vermeenden, dat men overeengekomen was, niet voor in den nagt van den 1. tot den 2. Mey op te trekken, en de eerstaangekomenen, zig op deeze wyze van leidslieden verstooken ziende, ook misschien alléén zig tot der volvoering van hunne onderneeming te zwak oordeelende, gingen, na vrugteloos wagten, in den ogtend uit een, op de tyding, dat de Prefect en de *Fransch* Commandant van *Lausanne* zig gereed maakten, om hen gewapenderhand aantetasten. Deeze mislukking was echter verre van den opstand te dempen, welken, wel... aan alle oorden losbarstende, bleek van de grootste uitgestrektheid te zyn. In der haast hadden de plaatselyke besturen alomme in het Canton de landmilitie op den been gebragt, en binnen kort kwam het tusschen deeze benden en de boeren tot dandelykheden, welke van wederzyde het bloed hebben doen stroomen. In den nagt van den 4. tot den 5. Mey werd eene patrouille cavallery, niet verre van *Lausanne*, door eenen troep landlieden ontmoet, welke op haar vuurde. Dien zelfden dag viel 'er naby *Morges* een gevegt voor, in het welk beide de partyen eenige gekwetsten bekwamen, en tien der landlieden gevangen werden. Intusschen belet de talrykheid deezer laatsten, hen op alle punten eenen genoegzaamen wederstand bieden; de op zig zelven staande adelyke kasteelen worden door hun bemagtigd, en de daarin bewaarde bewysschriften verbrand, offschoon zy voor het overige eerbied voor de eigendommen toonen. Eene zulke verwoesting is het lot geweest van onderscheidene steden in den omtrek van *Morges*, onder anderen die van *Grancy*, *Arnsens*, *Cottens*, *Mollens*, enz. De stad *Morges* zelve stond op het punt om onder de vereenigde krachten der opstandelingen te bezwyken. Ten getale van twee duizend, onder aanvoering van een ongesloeffe, *Reinams* gelasten, zig voor de poorten derzelve vertoond hebbende, eischten zy de overlevering der archiven, de opening der arsenaalen, en de loslating der op hun gemaakte gevangenen, van welke eischen men verzeekert, dat de Prefect, te zwak om hen met geweld te keer te gaan, alleen de opening van het arsenaal heeft weeten aftedingen. In weerwil deezer aanvangelyke voordeelen, zullen echter waarschynlyk de troepen van linie, die van alle zyden naar het Canton *Leman* op marsch zyn, ondersteund door de *Franschen*, weldra de mingeoefende magt der landlieden ten ondergebragt hebben, en deeze laatsten eerlang op nieuw de droevige slagtoffers worden der regtvaardigheid van het vooroordeel, het welk stoute onderneemingen naar den uitslag behandeld, en niet missen zal, in plaats van hen als de moedige doch ongelukkige verdedigers der menschelyke rechten te beschouwen, hen als misdaadige oproermaakers te voorstellen te straffen. In den nagt van den 7. Mey is reeds de Minister van Justitie en Policie, *Kuhn*, te *Lausanne* ...

(*Het vervolg op de ...*)

den, aangekondigd, dat hy de overwonnene en onmagtigen, indien zy zig niet vooraf goedwillig onderwerpen, met alle de strengheid behandelen zal, welke de wetten tegen de aanstookers van den burger oorlog bepaalen.

GROOT-BRITTANNIËN.

De zittingen van het Parlement, welke den grooten dag van het onderzoek van het Vreedes-Tractaat met *Frankryk* voorafgegaan zyn, hebben byna allen debatten opgeleeverd, min of meer met dit gewigtig onderwerp in verband staande, en als de voorloopers van hetzelve te beschouwen. Zo gaf eene motie, door Lord *Hawkesbury* op den 11. Mey by de Gemeentens gedaan, om de behandeling van het Tractaat, eeven als zulks by de Lords plaats had, van den 12. tot den 13. te verschuiven, op nieuw geleegenheid tot aanmerkingen omtrent het onderzoek der Vreedes-Artykelen zelven, na welken de Kamer in het voorgeslagen uitstel genoegen nam. Deeze beslissing werd terstond gevolgd door een aangekondigd voorstel van den Generaal *Gascoigne*, nog onmiddelyk 'erin verband met den inhoud zelven van het Tractaat staande, te weeten omtrent het opgegeeven recht der *Engelschen*, om hout in de baay van *Honduras* te hakken, by welke geleegenheid hy in het algemeen de kamer deed opmerken, hoe weinig zorg voor de belangen der *Britsche* Kooplieden en Colonisten in de veroverde bezittingen gedragen was, daar men, strydig met de gewoonte van alle voorige Vreedes-Tractaaten, by het tegenwoordige geene hoegenaamde bepaling gemaakt had, dat zy vryheid zouden hebben, om over hun eigendom te beschikken, welk verzuim voor deeze volkplanters, inzonderheid in de *Hollandsche*, gedurende de beheering van *Engeland* meer dan driemaal in waarde verdubbelde Volkplantingen, van de verschrikkelykste gevolgen zyn zoude, ten welken einde, en om de gevolgen, zo verre nog mogelyk te voorkomen, hy voorsloeg om aan zyne Majesteit de mededeeling te verzoeken van alle openingen, deswegens tusschen ons Gouvernement en dat der *Fransche* of *Bataafsche* Republyken gedaan. Lord *Hawkesbury* bestreed deezen voordragt op grond, dat dezelve na het sluiten van het Vreedes verdrag, ongewoon in zynen aart, en ook onmoogelyk te geeven was, ten zy door het openleggen van andere punten der onderhandeling, by welken wy gewigtiger voordeelen verkreegen hadden, door eene meerdere inschikkelykheid in het tegenwoordige, eene inschikkelykheid, die men met des te meer rechtvaardigheid betoonen kon, daar de *Engelsche* Colonisten, inzonderheid in de *Hollandsche* Eilanden, of, reeds voor den oorlog aldaar gevestigd, niets van hunne gebiedsverwisseling te vreezen hadden, of zig gedurende den oorlog nedergezet hebbende op plaatsen, die zy niet verzeekerd waren dat hun land by den Vreede behouden zou, de harde, doch niet ongewoone en veel minder nog onrechtvaardige mislukking eener koopmans speculatie ondergingen. Op welke gronden dan ook de gedaane motie, zonder divisie verworpen werd. De Generaal *Gascoigne* deed dezelve terstond volgen door eene tweede, om van Zyne Majesteit ten minsten opgaave der Petitien te vraagen, welke vóór de teekening van het Vreedes-Tractaat, (en dus niet, zo als nu Lord *Hawkesbury* aanvoerde, te laat,) omtrent dit onderwerp gedaan waren. Deeze tweede motie, onderging een gelyk lot als eerste, op grond, dat de gevorderde mededeeling niet dan eene opgave van byzondere belangen kon inhouden, en dus geenen genoegzaamen grond voor de Kamer opleeveren, om een besluit op dezelven te vestigen. In weerwil van deeze dubbele te leur stelling deed de Generaal *Gascoigne* oogenblikkelyk een derde voorstel, om eene gespecificeerde opgave te vorderen van, alle Mahogny en ander kostbaar hout, van het jaar 1784. tot 1801. in *Groot Brittannien* ingevoerd, als ook van de gom uit *Senegal* en andere voortbrengsels van *Africa*, gedurende den oorlog naar herwaarts overgebragt, en van welk alles wy door het tegenwoordig Vreedes-Tractaat, als geen der voorigen vernieuwende, de voordeelen verliezen. Deeze motie eindelyk onbestreeden aan de orde van den dag gesteld zynde, liet de Heer *Gascoigne* oogenblikkelyk daarop eene vierde volgen, om aan de Kamer kennis te doen geeven van het verbod, door de Mogendheden, met welken wy den Vreede hadden aangegaan, op den invoer van *Britsche* goederen gelegd; welk voorstel echter, op de verzeekering van Lord *Hawkesbury*, dat het Gouvernement, uit hoofde dat wy nog geen regulier Gezantschap by de voormaals vyandige Mogendheden hadden, hier van geene officieele kennis had, even als beide voorige motien, verworpen werdt.

De zitting van den volgenden dag was by de Gemeentens niet min gewigtig. In dezelve deed Doctor *Laurence* zyn aangekondigd voorstel betrekkelyk de eischen den *Franschen* en *Hollandschen* Koophandel in de *Oost-Indien*, welke, door voorige Tractaaten beperkt en gewyzigd, volgens hem, door de verzuimde hernieuwing by het tegenwoordige, weder volkomen vrygesteld werden. Behalven de aanspraaken voormaals door de *Franschen* gemaakt en naderhand stellig opgegeeven, op een deel in de oppermagt en den handel van het vaste land van *Indien*, waren de *Hollanders*, in weerwil van den nydige nayver met welken zy onzen handel op *China* beschouwden, door de *Britsche* overmagt genoodzaakt geweest, om by het Tractaat van 1784. onze vrye vaart in de *Oostersche* zeeën, en de oppermagt onzer Vlag te erkennen, van welke openlyke erkenning zy, als het ware, door het tegenwoordig Tractaat ontslagen zynde, niet missen zoude de zeeëngtens tusschen de *Moluksche* eilanden zo veel mogelyk voor ons te sluiten, en alzo aan onzen *Chineeschen* Koophandel alleen die van *Sunda* overtelaaten, welke, gelyk bekend is, niet dan in sommige saisoenen of mousons bevaaren kan worden. De Heer *Lawrence* besloot met het tweeledig voorstel, om van zyne Majesteit copy te vraagen van alle aangegaane Tractaaten omtrent onze *Indische* bezittingen, als ook van de briefwisseling met onze Gouverneurs aldaar, betrekkelyk de eischen van *Frankryk*, van het jaar 1749. tot op het beslissend Tractaat van 1763. De Heer *Dundas* verzette zig tegen dit voorstel; verklaarende dat de grondslag, op welke zig, *Engelands* gezag in de Colonien vestigen moest, niet in Tractaaten, maar in militaire magt in *Europa* geleegen was, daar eenige weinige snippers papier, op den tafel der beide kamers overgelegd, niet de helft der werking doen zouden van een enkeld veldstuk één minuut lang op de plaats van den twist gebeezigd. Eene zulke redeneering ondervond natuurlyk geenen geringen wederstand by andere leeden, die met reden aanmerkten, dat op deeze wyze alle Tractaaten zonder onderscheid nutteloos, en de toestand des ryks, elk oogenblik gereed en gedwongen om het zwaard te trekken, aan eene geduurige onzeekerheid en onrust ten prooy gegeeven zou worden. Desniettegenstaande werd Doctor *Lawrences* voorstel verworpen, zo als ook vyf andere voorstellen van dat zelfde lid, waarvan de laatste de vordering bevatte eener opgave van het Vreedes verdrag, in 1795. tusschen de *Fransche* en *Bataafsche* Republyken aangegaan.

Den 13. Mey werd eindelyk de gewigtige behandeling van het Vreedes-Tractaat zelf in beide de Kamers aangevangen, en in die der Lords nog dienzelfden dag voleindigd. Alvoorens tot het onderwerp zelfs over te gaan, verzogt Lord *Stanhope* de Kamer zig in een geheim Committé te vormen, en deed vervolgens een voorstel, welks juiste strekking men met geene zeekerheid opgeeven kan, doch hetwelk men weet, betrekking gehad te hebben tot de uitvinding der duik-booten, welken de *Franschen* thans tot zulk eene volkoomenheid gebragt zouden hebben, dat het hun gemaklyk zy, een vyandelyk oorlogschip van de eerste grootte met niet meer dan vyftien ponden buskruid in de lugt te doen vliegen. Na dat de Kamer vervolgens weder geopend was, begon Lord *Grenville* de discussien, met eene herhaaling der voornaamste tegenwerpingen, reeds by voorige geleegenheden tegen het Tractaat aangevoerd, en alzo genoegzaam bekend, uit welker saamentrekking hy het besluit afleidde, dat in alles, ten opzigte van *Engeland*, hetwelk van alle deszelfs veroveringen byna niets behield, van de beide grondslagen aller Vreedes-Tractaaten dat geene gevolgd was, het welke de *status ante bellum* (of de staat voor den oorlog) ten rigtsnoer heeft, terwyl *Frankryk* in alles op den voet van het *uti possidetis* (of het tegenwoordig bezit) behandeld was. De voorslag met welken de Lord, op de gelegde gronden, zyne redenvoering besloot, was van den navolgenden inhoud: „Dat „aan Z. Majesteit een needrig adres ter hand gesteld zou worden, Z. Majesteit verzeekerende, dat de Kamer het Tractaat van Vreede, hetwelk Z. Majesteit gunstiglyk behaagd had haar medetedeelen, in ernstige overweeging zou neemen; „dat de Kamer in alle verschuldigde nederigheid Z. Majesteits „rechten tot het maaken van oorlog of vreede erkende; en dat „het haar eerste pligt zou zyn, om de nationaale goede trouw, „als by het Vreedes-Tractaat verbonden, te handhaaven, en om „Z. M. te ondersteunen, in het vervullen der verbintenissen, tot „welker nakoming zyne Majesteit zig verpligt had: dat de Kamer „echter haare zorgelyke bedugtheid niet vermogt te verbergen, by „het beschouwen van den toestand, die het gevolg van het Vreedes-Tractaat geweest was; dat zy intusschen niet nalaaten „kon, zyne Majesteit dank te zeggen voor zodanige maatregelen, als, ter afwending van het gevaar genoomen waren, „doch dat het voor de Kamer onmogelyk was, om zonder „vrees de omstandigheden te beschouwen, die de teekening „van den tegenwoordigen Vreede verzeld hebben, by welken „van den kant van dit land opofferingen gedaan waren, zonder eenigen evenredigen afstand van den kant van *Frankryk*; „dat meenigvuldige voorwerpen van zig botsende belangen „onafgedaan gelaaten waren; dat, op het oogenblik des Vreedes, wy ontwyffelbaare en overtuigende bewyzen van de „staatzugtige ontwerpen onzer mededing ster hadden; dat deeze bedenkingen aan het *Britsch* Gouvernement de noodzaakelykheid van voorbehoedende maatregelen hadden opgelegd; dat „de Kamer vertrouwde op zyner Majesteits wysheid, dat zy „een waakend oog over *Frankryks* magt houden zou, en het „in alle nederigheid nodig oordeelde, Zyne Majesteit verzeekering te geeven van haare bereidwillige en standvastige ondersteuning in het weerstaan van alle nieuwe inbreuk op de „Commercieele rechten van het *Britsche* Ryk: dat zy met „verlangen uitzag naar een stelsel van huishoudelyke spaarzaamheid, stookende met eene land- en zeemagt, everredig aan het gevaar van den staat: dat zy hierin door „een oprechte wensch naar Vreede gedreeven werd, en, doordrongen van dit gevoel, ernstiglyk wenschte, dat Z. M. door „eene minnelyke schikking de punten mogt vereffenen, welken „door het definitif Tractaat nog onbeslist gelaaten waren, enz.— Lord *Moira* verzette, zig tegen deezen opstel van het Dankadres, als hetwelk, in de voorgestelde bewoordingen vervat, tegen zyner Majesteits Ministers eene allerstrengst verwyt zou inhouden, het welk deeze niet verdienden. Vervolgens tot de gronden overgaande, op welken het Tractaat verdeedigd worden kon, en ook reeds meermaalen geweest was, besloot hy, met voortestellen, om het adres aan den Koning op de navolgenden wyze te veranderen: „dat de kamer het Definitief Tractaat van „Vreede in overweeging neemen zou; dat zy zyner Majesteits „recht betrekkelyk vreede en oorlog erkende; dat zy gevoelde, dat het haare volstrekte verpligting was, zo ver in haar „was, de openbaare trouw van haar land gestand te doen; en „dat zy, met alle bereidwilligheid zyne Majesteit behulpzaam „zyn zoude in het maaken van zodanige schikkingen als noodzaakelyk mogten bevonden worden, om hem in staat te stellen „zyne verbintenissen ten uitvoer te brengen." Hoe verschillend ook van de voorige, scheen deeze tweede redactie den Heer *Pelham* eeven onbeduidend als de voorige haatelyk geweest was, en hy sloeg dan, na het maaken van eenige aanmerkingen, eene derde voor, meer vleyend voor het Ministery, aan het welk wy den vreede te danken hebben, en vervat in de navolgende bewoordingen: „dat de kamer haare goedkeuring over het „jongst Vreedes-Tractaat betuigt; en dat, offchoon de Kamer „de rampspoedige gebeurtenissen, welken het vaste land van *Europa* geteisterd hadden, betreurde, het met een gevoelig genoegen

(*Het vervolg op de kant van deeze bladz.*)

„was, dat zy opgemerkt had, dat de eer en veiligheid deezer „Koninkryken bewaard waren, en dat dit land aanhoudend in „welvaart en in middelen, om zyne eer en onafhangelykheid „te handhaaven, had toegenoomen: en dat eindelyk de Kamer „zyne Majesteit de verzeekering gaf, dat zy al, wat in haare „magt was, doen zou, om de zegeningen des vreedes te „vermeerderen, te gelyker tyd vertrouwende, dat zyne Majesteit die waakzaamheid en die oplettendheid zou beezigen, welken den toestand van *Europa* vorderde, en die noodzaakelyk waren tot de waardigheid en onafhangelykheid van dit land." Na eene langduurige discussie werd dan ook eindelyk dit laatste adres met eene meerderheid van 122. tegen 16 stemmen aangenomen, en een voorstel van Lord *Holland* tot laaking der voorige Ministers, die in 1799. een voordeeliger Vreedes-aanbod van *Buonaparte* van de hand geweezen, en *Engeland* tot deezen tegenwoordigen Vreede genoodzaakt hadden, verworpen, waarna de Kamer over zeven uuren in den morgen uit een ging.

De discussien, hoofdzaakelyk op dezelfde wyze by de Gemeentens begonnen, werden echter dien zelfden dag niet ten einde gebragt, maar geadjourneerd tot den volgenden, waarna de Kamer zig ten drie uuren in den morgen scheidde (*van het verhandelde in deeze zitting zullen wy by de eerstkomende geleegenheid eene korte opgave mededeelen.*)

FRANSCHE REPUBLYK.

De benoemde Commissie by het Wetgeevend Lighaam tot onderzoek der boodschap des Gouvernements, by welken *Buonaparte* voor al zyn leeven tot Eersten Consul der Republyk wordt voorgesteld, of liever tot onderzoek, op welk eene wyze men het Gouvernement en *Buonaparte* voor dit voorstel dank zal zeggen, heeft in de zitting van den 12. Mey rapport uitgebragt, en daarby voorgeslagen, om, behalven de openbaare gelukwensching door een afgevaardigde uit elk der honderd en twee Departementen der Republyk (en niet zo als men eerst vermeende, uit de afdeelingen van de Vergadering zelven) aan het Gouvernement te doen, een register te openen, in hetwelk elk der leden zyne stem schriftelyk opteekenen, en welk register vervolgens aan het Gouvernement overhandigd zal worden.

Dit besluit werd in de tegenwoordige geestgesteldheid van het Wetgeevend Lighaam natuurlyk toegejuichd, aangenomen, en nog die zelfde dag tot de opening van het bedoelde register vastgesteld. — In de zitting van den volgenden dag werd een ontwerp van wet voorgedraagen tot het bepaalen der inkoomende rechten op de vreemde Tabak, welke, welke niet over land, maar alleen ter zee, in zeekere havens, en op schepen van eene zeekere grootte, in de Republyk ingevoerd zal mogen worden. — Het by het Tribunaat aangenoomen ontwerp van wet tot herstel van het brandmerk, werd, met eene meerderheid van 241. tegen 23. stemmen, ook by de Wetgeeving goed gekeurd. By het Tribunaat werd het onderzoek, omtrent den voordragt tot aanvulling der armée door oproeping der Conscriptie, aan eene byzondere Commissie verzonden.

Even als de afgeloopen herfst zig door guurheid en stormen kenteekende, kenschetst zig de tegenwoordige lente door koude en hagelbuyen. Den eersten Mey ondervond men eene deezer laatsten te *Donjon* in het Departement van *l'Allier*, van wier heevigheid men zig geen voorbeeld herinneren kon. Ten zeven uur in den avond stortte plotsling eene wolk, door een stormwind voortgedreeven, eene digte en allerzwaarste hagel uit. Wyngaarden en graan zyn, in onderscheidene omliggende Gemeenten tot stof gehakt; byenkorven vernield; het vee, het welk geene schuilplaats bereiken kon, verpletterd; de daken weggevoerd of verbryzeld; de vrugtboomen ontbladerd en uit den grond gerukt. Te *Donjon* zelf was de buy zo hevig, dat onderscheidene poelen en meirtjes, hunne oevers doorbrooken hebbende, zig in het water van een naby geleegen molen gestort hebben. Deeze doorbraak heeft eensklaps al het water tot zulk eene hoogte doen ryzen, dat de rivier, die midden door het vlek vloeit, den toevloed niet hebbende kunnen verzwelgen, buiten haare oevers getreeden is, de huizen overstroomd, en rondsom dezelven een soort van meir gevormd heeft. In een woord, de schade door deeze enkele buy veroorzaakt, is zodanig, dat de plaatselyke magten nodig geoordeeld hebben, daarvan authentieke opgave te doen vervaardigen, en de oudste inwooners verklaaren, nimmer een dergelyk toeval beleefd te hebben.

*** *J. VAN TIFFELEN*, zal in zyn Boekwinkel op 't Rapenburg, omtrent de Houtstraat, te Leyden, op Woensdag den 26. Mey 1802., en drie volgende dagen, verkoopen: de nagelaaten BIBLIOTHEEK van wylen den Heer JOH. HAZEBROEK, in leven Boekhandelaar te Leyden, benevens een APPENDIX van goede BOEKEN, bestaande die beide VERZAMELINGEN in een groot aantal fraaye BOEKEN, in de bekendste Wetenschappen, meestal zeer net gebonden; wyders eenige fraaye Scheeps, Printen, Teekeningen met Lysten en Glaazen, waar onder vooral verscheide uitvoerige Teekeningen van *J. H. Prins* uitmuntend: nog eenige curieuse *Rariteiten*, alles twee dagen voor de Verkoopdag voor een ieder te zien. De *Catalogus* is alom verzonden.

Door J. J. STUERMAN, in den Hage.